

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	15
1. PODSTAWOWE POJĘCIA.....	19
1.1. Ewolucjonizm.....	19
1.2. Człowiek	20
1.3. Życie.....	22
1.4. Zdrowie.....	23
1.5. Aktywność.....	24
1.6. Rozwój.....	28
1.7. Okresy rozwoju.....	30
1.8. Zmiany rozwojowe.....	31
1.9. Zadania rozwojowe.....	32
1.10. „Paradoks rozwoju”.....	33
1.11. Kategorie rozwoju.....	34
1.12. Osobowość.....	36
1.13. Zachowanie.....	36
Zapamiętaj pojęcia.....	37
Sprawdź swoją wiedzę.....	38
2. PRZEDMIOT, CELE, FUNKCJE I ZADANIA	
PSYCHOLOGII ROZWOJU.....	39
2.1. Przedmiot psychologii rozwoju.....	39

2.2. Cele psychologii rozwoju.....	39
2.3. Funkcje psychologii rozwoju.....	40
2.4. Zadania psychologii rozwoju.....	41
2.5. Miejsce psychologii rozwoju wśród innych nauk.....	41
2.5.1. Psychologia rozwoju wśród nauk biologicznych.....	42
2.5.2. Psychologia rozwoju wśród nauk społecznych.....	43
2.5.3. Psychologia rozwoju wśród nauk psychologicznych.....	43
2.5.4. Psychologia rozwoju wśród innych nauk o człowieku.....	44
Zapamiętaj pojęcia.....	45
Sprawdź swoją wiedzę.....	45
3. CZYNNIKI I WYZNACZNIKI ROZWOJU CZŁOWIEKA...	47
3.1. Analiza terminów: „czynnik”, „wyznacznik”.....	47
3.2. Podmiotowe uwarunkowania rozwoju.....	49
3.2.1. Biologiczne wyznaczniki rozwoju.....	49
3.2.2. Fizyczne wyznaczniki rozwoju.....	57
3.2.3. Psychiczne wyznaczniki rozwoju.....	59
3.3. Przedmiotowe uwarunkowania rozwoju.....	61
3.3.1. Historyczne wyznaczniki rozwoju.....	62
3.3.2. Ekonomiczne wyznaczniki rozwoju.....	64
3.3.3. Techniczne wyznaczniki rozwoju.....	66
3.3.4. Kulturowe wyznaczniki rozwoju.....	69
3.3.5. Społeczne wyznaczniki rozwoju.....	70

3.3.6. Pedagogiczne wyznaczniki rozwoju.....	76
3.4. Integracyjny wpływ czynników i wyznaczników na rozwój człowieka.....	77
Zapamiętaj pojęcia.....	78
Sprawdź swoją wiedzę.....	79
4. OKRESY ROZWOJU CZŁOWIEKA.....	81
4.1. Kryteria podziału biegu życia ludzkiego.....	81
4.2. Okresy rozwoju człowieka.....	83
4.3. Charakterystyka okresów rozwoju człowieka.....	84
4.3.1. Okres prenatalny.....	84
4.3.2. Okres wczesnego dzieciństwa.....	87
4.3.3. Okres przedszkolny.....	89
4.3.4. Okres młodszoszkolny.....	90
4.3.5. Okres dojrzewania i dorastania.....	92
4.3.6. Okres młodzińczy.....	94
4.3.7. Okres stabilizacji życiowej i zawodowej.....	100
4.3.8. Okres progresywnej ekspansji.....	101
4.3.9. Okres regresywnej ekspansji.....	103
4.3.10. Okres starzenia się.....	103
4.3.11. Refleksje ogólne o okresach rozwoju człowieka.....	105
Zapamiętaj pojęcia.....	106
Sprawdź swoją wiedzę.....	106

5. KATEGORIE ROZWOJU CZŁOWIEKA.....	109
5.1. Różnorodność kategorii rozwojowych.....	109
5.2. Charakterystyka kategorii rozwojowych.....	110
5.2.1. Biologiczny rozwój człowieka.....	110
Zapamiętaj pojęcia.....	117
Sprawdź swoją wiedzę.....	118
5.2.2. Psychiczny rozwój człowieka.....	118
Zapamiętaj pojęcia.....	132
Sprawdź swoją wiedzę.....	133
5.2.3. Uczuciowy rozwój człowieka.....	133
Zapamiętaj pojęcia.....	138
Sprawdź swoją wiedzę.....	138
5.2.4. Erotyczny rozwój człowieka.....	139
Zapamiętaj pojęcia.....	142
Sprawdź swoją wiedzę.....	142
5.2.5. Moralny rozwój człowieka.....	142
Zapamiętaj pojęcia.....	146
Sprawdź swoją wiedzę.....	146
5.2.6. Społeczny rozwój człowieka.....	147
Zapamiętaj pojęcia.....	154
Sprawdź swoją wiedzę.....	154
5.2.7. Zawodowy rozwój człowieka.....	154
Zapamiętaj pojęcia.....	165
Sprawdź swoją wiedzę.....	166
5.2.8. Osobowościowy rozwój człowieka.....	166

Zapamiętaj pojęcia.....	179
Sprawdź swoją wiedzę.....	179

6. ZABURZENIA I UPOŚLEDZENIA ROZWOJU

CZŁOWIEKA.....	181
6.1. Objaśnienia pojęć: „zaburzenie”, „upośledzenie”, „zaburzenie rozwoju”.....	181
6.2. Ogólna charakterystyka zaburzeń i upośledzeń rozwoju.....	182
6.2.1. Zaburzenia i upośledzenia biologiczno-fizyczne.....	182
6.2.2. Zaburzenia i upośledzenia psychiczne.....	184
6.2.3. Zaburzenia i upośledzenia społeczne.....	186
Zapamiętaj pojęcia.....	186
Sprawdź swoją wiedzę.....	186

7. TYPY I METODY BADAŃ W PSYCHOLOGII ROZWOJU

CZŁOWIEKA.....	187
7.1. Objaśnienie pojęć: „typ badań”, „metoda badań”.....	187
7.2. Typy badań i ich charakterystyka.....	188
7.2.1. Badania opisowe.....	188
7.2.2. Badania korelacyjne.....	188
7.2.3. Badania eksperymentalne.....	189
7.2.4. Badania modelowe.....	190
7.2.5. Badania monograficzne.....	191
7.2.6. Badania diagnostyczne.....	192

7.2.7. Badania międzykulturowe.....	194
7.2.8. Badania porównawcze.....	195
7.2.9. Badania podłużne.....	196
7.2.10. Badania poprzeczne.....	196
7.2.11. Badania podłużno-poprzeczne.....	197
7.2.12. Badania biegu życia.....	197
7.3. Metody badań w psychologii rozwoju.....	198
7.3.1. Główne czynności badawcze.....	198
7.3.2. Metoda obserwacji psychologicznej.....	200
7.3.3. Metoda eksperymentalna.....	206
7.3.4. Metoda analizy, oceny i psychologicznej interpretacji wytworów działania.....	211
7.3.5. Metoda testowa.....	215
7.3.6. Metoda autobiograficzna.....	220
7.3.7. Metoda wywiadu i rozmowy.....	229
7.3.8. Metoda ankietowa.....	233
7.3.9. Metoda kwestionariuszy i inwentarzy osobowości...	237
7.3.10. Metoda socjometryczna.....	241
7.3.11. Metoda introspekcyjna.....	248
7.3.12. Metoda statystyczna.....	249
7.3.13. Kompleksowe stosowanie metod badań naukowych.....	250
7.3.14. Poznawcza wartość metod badań naukowych.....	251
Zapamiętaj pojęcia.....	252
Sprawdź swoją wiedzę.....	253

8. TEORIE PSYCHOLOGII ROZWOJU CZŁOWIEKA.....	255
8.1. Teorie w nauce.....	255
8.2. Definicje pojęcia „teoria”.....	256
8.3. Zalety i funkcje teorii w nauce.....	259
8.3.1. Zalety teorii.....	259
8.3.2. Funkcje teorii.....	260
8.4. Struktura formalna i treściowa teorii.....	261
8.5. Przykłady rozwoju myślenia.....	263
8.5.1. Proces rozwoju potocznej wiedzy pojęciowej „uczniów słabych”.....	263
8.5.2. Proces rozwoju naukowej wiedzy pojęciowej „uczniów dobrych”.....	264
8.5.3. Zarys teorii rozwoju u uczniów naukowej wiedzy pojęciowej.....	264
8.6. Obecność teorii w pracach awansowych.....	266
8.7. Etapy budowania teorii w nauce.....	267
8.8. Twierdzenia i stwierdzenia uczonych o teoriach w nauce.....	268
8.9. Problemy teoretyczne w psychologii rozwoju.....	271
8.10. Model teorii w nauce.....	272
8.11. Teorie w psychologii rozwoju człowieka.....	274
8.11.1. Charakterystyka teorii biologicznych.....	275
8.11.2. Charakterystyka teorii socjologicznych.....	278
8.11.3. Charakterystyka teorii psychologicznych.....	279
8.11.4. Inne teorie w psychologii rozwoju.....	283

Zapamiętaj pojęcia.....	284
Sprawdź swoją wiedzę.....	284
9. HISTORIA PSYCHOLOGII ROZWOJU CZŁOWIEKA....	287
9.1. Pionierzy psychologii rozwoju.....	287
9.2. Twórcy psychologii rozwoju.....	289
9.3. Psychologia rozwoju w Polsce.....	290
9.3.1. Pionierzy psychologii rozwoju.....	290
9.3.2. Współtwórcy psychologii rozwoju.....	292
9.3.3. Twórcy psychologii rozwoju.....	294
9.3.4. Główne wydarzenia w dziejach psychologii rozwoju w Polsce.....	298
9.3.5. Stan psychologii rozwoju w Polsce, w 2005 roku....	302
Zapamiętaj pojęcia.....	303
Sprawdź swoją wiedzę.....	303

10. ZACHOWANIE JAKO PRZEJAW ROZWOJU

CZŁOWIEKA.....	305
10.1. Normalne zachowania społeczne.....	305
10.1.1. Analiza terminów podstawowych.....	305
10.1.2. Model normalnego zachowania społecznego.....	308
10.1.3. Zachowanie społeczne wobec świata przyrody.....	308
10.1.4. Zachowanie społeczne wobec innych ludzi.....	309
10.1.5. Zachowanie wobec samego siebie.....	311
10.1.6. Zachowanie w relacjach społecznych z innymi.....	312

10.1.7. Szczególne przejawy zachowań społecznych.....	313
10.2. Patologiczne zachowania społeczne.....	322
10.2.1. Analiza terminów podstawowych.....	322
10.2.2. Niektóre przejawy zachowań patologicznych.....	324
10.2.3. Refleksje ogólne o zachowaniu człowieka.....	340
10.3. Główne teorie zachowania społecznego.....	341
10.3.1. Teoria ról społecznych.....	341
10.3.2. Teoria wpływu społecznego.....	342
10.3.3. Teoria współzależności społecznej.....	344
Zapamiętaj pojęcia.....	345
Sprawdź swoją wiedzę.....	346
10.4. Cechy osobowości społecznej (wybór).....	347
10.5. Pojęcia patogenne (wybór).....	356
10.6. Test KMC – 2007 Sprawdź swoją wiedzę pojęciową....	358
BIBLIOGRAFIA.....	375